

R O Z H O D N U T Í

Nejvyšší správní soud jako soud kárný rozhodl dne 11. 4. 2012 v senátu pro řízení ve věcech soudců složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a jeho členů JUDr. Antonína Draštíka, Mgr. Pavla Punčocháře, Mgr. Dagmar Jersákové, JUDr. Jana Mikše a JUDr. Dany Hrabcové, Ph.D., o návrhu navrhovatele **ministra spravedlnosti ČR**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, proti **JUDr. J. U.**, soudci Okresního soudu v Děčíně, se sídlem Děčín I., Masarykovo náměstí 1,

t a k t o :

Podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů, **s e**

JUDr. J. U.,
narozený X,
soudce Okresního soudu v Děčíně,

z p r o š ť u j e

kárného obvinění pro skutek spočívající v tom, že

jako soudce Okresního soudu v Děčíně v rozporu s § 88a odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), a § 80 odst. 1, odst. 3 písm. b) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, v období od 12. 8. 2009 do 12. 5. 2010 rozhodl celkem ve 2 případech o povolení zjišťování údajů o telekomunikačním provozu, a to na podkladě nedostatečně a nevěrohodně odůvodněné žádosti policejního orgánu, tedy aniž by z předložených žádostí mohl mít za prokázané, že policejním orgánem uvedené telefonní stanice jsou stanicemi zájmovými ve smyslu následného zdokumentování a zjištění dalších skutečností potřebných pro objasnění trestné činnosti, čímž tomuto orgánu umožnil dlouhodobé a systematické zneužívání získaných informací, a vydané příkazy odůvodnil pouze formálně, přičemž takto si počínal konkrétně

- ve věci sp. zn. 0 Nt 817/2009, kdy na podkladě žádosti Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Ústí nad Labem, pracoviště Varnsdorf ze dne 12. 8. 2009, č. j. CPUL-221/TČ-2008-4040, vydal téhož dne Příkaz k výpisu uskutečněného telekomunikačního provozu telefonních čísel X, X, X, X, X a X,
- ve věci sp. zn. 0 Nt 757/2010, kdy na podkladě žádosti Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Ústí nad Labem, pracoviště Varnsdorf ze dne 11. 5. 2010,

č. j. CPUL-54/TČ-2010-044040, vydal dne 12. 5. 2010 Příkaz ke zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu telefonních čísel X, X, X, X a X,

č í m ž m ě l z a v i n ě n ě p o r u š i t

povinnosti soudce a dopustit se kárného provinění podle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

protože skutek **n e n í** kárným proviněním.

O d ů v o d n ě n í :

Ministr spravedlnosti podal návrh na zahájení kárného řízení proti JUDr. J. U., soudci Okresního soudu v Děčíně, pro skutek, že jako soudce Okresního soudu v Děčíně v rozporu s § 88a odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), a § 80 odst. 1, odst. 3 písm. b) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), v období od 12. 8. 2009 do 12. 5. 2010 rozhodl celkem ve 2 případech pouze formálně odůvodněnými příkazy o povolení zjišťování údajů o telekomunikačním provozu, a to na podkladě nedostatečně a nevěrohodně odůvodněných a podložených žádostí policejního orgánu, tedy aniž by z předložených žádostí mohl mít za prokázané, že policejním orgánem uvedené telefonní stanice jsou ve vztahu k prověřované trestné činnosti a trestnímu řízení vedenému pod níže uvedenými spisovými značkami stanicemi zájmovými ve smyslu následného zdokumentování a zjištění dalších skutečností potřebných pro objasnění trestné činnosti, čímž tomuto orgánu umožnil dlouhodobé a systematické zneužívání neoprávněně získaných informací, přičemž takto si měl počínat konkrétně

- ve věci sp. zn. 0 Nt 817/2009, kdy na podkladě žádosti Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Ústí nad Labem, pracoviště Varnsdorf ze dne 12. 8. 2009, č. j. CPUL-221/TČ-2008-4040, vydal téhož dne Příkaz k výpisu uskutečněného telekomunikačního provozu telefonních čísel X, X, X, X, X a X, a
- ve věci sp. zn. 0 Nt 757/2010, kdy na podkladě žádosti Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Ústí nad Labem, pracoviště Varnsdorf ze dne 11. 5. 2010, č. j. CPUL-54/TČ-2010-044040, vydal dne 12. 5. 2010 příkaz ke zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu telefonních čísel X, X, X, X a X,

čímž měl zaviněně porušit povinnosti soudce a dopustit se kárného provinění podle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Navrhovatel uvedl, že pochybení zjistil provedenou prověrkou spisů na základě informací uveřejněných ve sdělovacích prostředcích (např. dne 18. 6. 2011 pod názvem „Policista nelegálně sháněl výpisy mobilů, špehoval i R.“, iDNES.cz) o vyšetřování Inspekce Policie České republiky ve věci povolování údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu Okresním soudem v Děčíně. U tohoto okresního soudu prověřil 18 spisů a ve všech bylo shledáno zcela nedostatečné odůvodnění příkazu povolujícího zjišťování těchto údajů. Poukázal na to, že při aplikaci § 88a trestního řádu bylo nutno vycházet zejména ze závěrů, k nimž dospěl Ústavní

soud v nálezu ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. II. ÚS 789/06, dále na to, že obsah příkazu ke zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu vyplývá ze znění § 88a odst. 1 tr. ř. a dále ze samotné povahy věci a odkázal na obecně uznávaný výklad co musí tento příkaz kromě obecných náležitostí obsahovat uvedený v literatuře (Šámal a kol., Trestní řád, Komentář I. díl 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, str. 747-8, bod 9). Jádrem příkazu je, podle navrhovatele, jeho odůvodnění, což má zaručit transparentnost a kontrolovatelnost rozhodování soudů a vyloučit libovůli. Má-li soudce dostát svým povinnostem, musí se zabývat všemi skutečnostmi, které jsou potřebné ke zjištění existence legitimního veřejného zájmu opodstatňujícího zásah do práva na ochranu tajemství přepravovaných zpráv v konkrétním případě. Soudci tedy nic nebrání, aby si např. studiem předloženého spisu ověřil, jakým způsobem se informace o zájmovém telefonu do spisu dostala, či aby přezkoumal úvahu policejního orgánu o přínosech požadovaných informací pro objasnění trestné činnosti. Soudce je tedy povinen v rámci svých pravomocí prověřovat podanou žádost podle jejího obsahu a podle obsahu připojeného spisu. Není-li žádost dostatečně a důvěryhodně odůvodněna, je povinností soudce vyzvat žádající orgán o doplnění nebo upřesnění, protože pokud tak neučiní a žádosti vyhoví, jedná se z jeho strany o ryze formální přístup a úloha soudce zde postrádá smysl. V daném případě z jednotlivých žádostí založených v soudních spisech není zřejmé, jaké konkrétní skutečnosti či důkazy přivedly policejní orgán k daným telefonním číslům. Odůvodnění vydaných příkazů pouze kopíruje odůvodnění podaných žádostí bez toho, aniž bylo podrobně zdůvodněno, na základě jakých konkrétních skutečností byla právě ta která telefonní čísla vyhodnocena jako zájmová a jaký je jejich vztah k podezřelým. Soudce by měl být garantem pro společnost, že policejní orgán bude zjišťovat údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu pouze v nezbytném rozsahu a výlučně v odůvodněných případech. Kárně obviněný soudce nedostal své zákonem stanovené povinnosti své příkazy řádně odůvodnit, čímž se dopustil libovůle, která zavdává příčinu ke snížení důvěry v soudnictví.

Kárně obviněný soudce se k návrhu písemně vyjádřil a navrhl, aby byl v něm vzneseného obvinění zproštěn. Podle § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích je kárným proviněním soudce zaviněné porušení povinností soudce, měl by mít alespoň možnost vědomí porušení nějaké povinnosti. Kárné návrhy ministra spravedlnosti však směřují proti všem soudcům trestního úseku Okresního soudu v Děčíně. Z toho je zřejmé, že vytýkaný postup byl zcela běžný v rámci tohoto typu rozhodování. S ohledem na prověrku provedenou Krajským soudem v Ústí nad Labem byl běžný zřejmě v rámci celého soudního kraje. Věci v nichž bylo takto rozhodováno byly následně jako věci T rejstříku přezkoumávány krajským soudem a v několika případech Nejvyšším soudem a Ústavním soudem a žádná výtka proti tomuto způsobu rozhodování učiněna nebyla. I v případě, že by jeho postup v kárném návrhem označených věcech byl shledán odborně chybným, je otázkou, zda je vůbec možné soudce kárně stíhat za odborná pochybení. V tomto směru poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 1 Skno 13/2008.

Kárný soud provedl dokazování a zjistil:

Ze spisu 0 Nt 817/2009, že dne 12. 8. 2009 byla Okresnímu soudu v Děčíně doručena žádost Policie ČR, Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Ústí nad Labem, pracoviště Varnsdorf ze dne 12. 8. 2009, č. j. CPUL-221/TČ-2008-4040, o výpis z telekomunikačním provozu telefonních čísel X, X, X, X, X a X.

Žádost byla odůvodněna tím, že dne 19. 11. 2008 byly dle §158 odst. 3 tr. ř. zahájeny úkony tr. řízení pro podezření ze spáchání tr. činu „Organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice“ podle § 171a odst. 1 tr. z. proti podezřelému B. L., narozenému X. Dne 5. 11. 2008 došlo v SRN k zadržení cizinců (viz spis), kteří přešli státní hranici z ČR do

SRN za pomoci podezřelého B. L., který byl zadržen současně s občany Mongolska, které vezl. Dle výpovědi vyslychaných občanů Mongolska bylo zjištěno, že nelegální přechod státní hranice byl organizován blíže neustanovenou osobou, se kterou komunikoval B. L. z jeho telefonního čísla X.

Žádost byla podána s cílem zadokumentovat spojení osoby B. L. a možného organizátora (s tím, že uvedená telefonní čísla byla vyhodnocena jako zájmová již z povoleného výpisu vedeného u o. s. Děčín pod zn. 0 Nt 613/2009, 0 Nt 677/2009 a 0 Nt 777/2009) a získat tak potřebné informace vedoucí k dalšímu možnému šetření.

Žádost podepsali nprap. H. M., vrchní inspektor a npor. JUDr. Ř. V., vedoucí SD Obl. Ř SCPP Ústí nad Labem, respektive jeho zástupce.

Okresní soud v Děčíně vydal dne 12. 8. 2009 příkaz, v jehož odůvodnění mimo jiné rekapituloval obsah žádosti a dále uvedl, že „soudce po přezkoumání návrhu a připojeného spisového materiálu dospěl k závěru, že návrh je důvodný, když skutečnosti v něm uváděné vyplývají z tohoto spisového materiálu. Po zvážení zákonných důvodů pro požadovaný postup dle § 88a odst. 1 tr. řádu tedy návrhu vyhověl a rozhodl jak je uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí, neboť zjištěnými skutečnostmi o uskutečněném telekomunikačním provozu lze nepochybně přispět k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení. Zjištěním údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu nebude sledován jiný zájem než získání skutečností důležitých pro trestní řízení.“ Z obsahu spisu dále vyplývá, že rozhodnutí – příkaz včetně vyšetřovacího spisu převzal pracovník policie.

Okresní státní zastupitelství v Děčíně zapůjčilo kárnému soudu spis č. j. CPUL-221/TČ-2008-4040, z něhož vyplývá, že dne 19. 11. 2008 byly zahájeny úkony trestního řízení Policií ČR, Oblastním ředitelstvím služby cizinecké policie Ústí nad Labem, skupiny dokumentace, pod č. j. CPUL-221/TČ-2008-4040, ve věci „Organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice“ podle § 171a odst. 1 tr. z.“ Z obsahu záznamu o zahájení úkonů trestního řízení dále vyplývá, že dne 5. 11. 2008 bylo na území SRN zadrženo vozidlo při jízdě ve směru od státní hranice ČR na Drážďany, jehož osádku tvořili tři Mongolové, dvě ženy a jeden muž, přičemž muž B. L., který řídil vozidlo, měl u sebe i pravé doklady obou žen a snažil se ženy ilegálně dopravit na území SRN. Z obsahu spisu také vyplývá, že policie již ve věci vyslechla svědky, dne 21. 11. 2008 a dne 28. 11. 2008 a provedla i jiné úkony před podáním žádosti dle § 88a odst. 1 tr. ř. (kterou ovšem podávala opakovaně).

Ze spisu 0 Nt 757/2010, že dne 11. 5. 2010 byla Okresnímu soudu v Děčíně doručena žádost Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Ústí nad Labem, pracoviště Varnsdorf ze dne 11. 5. 2010, č. j. CPUL- 54/TČ- 2010- 044040, o výpis telekomunikačního provozu telefonních čísel X, X, X, X a X.

Žádost byla odůvodněna tím, že dne 19. 2. 2010 byly dle § 158 odst. 3 tr. ř. zahájeny úkony tr. řízení pro podezření ze spáchání tr. činu „Napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky“ dle § 341 odst. 1 tr. z. proti podezřelé Z. B., nar. X. Z. B. úmyslně uzavřela sňatek s občanem Nigerie, čímž umožnila jeho následnou legalizaci na území ČR a za to dostala 50 000 Kč. Tím umožnila manželovi pobyt na území ČR za účelem sloučení rodiny. Žádost byla podána za účelem zjištění totožnosti organizátora.

Žádost podepsal npor. Bc. B., vedoucí skupiny, dále je uvedeno, že věc vyřizuje nprap. B.

JUDr. U. vydal příkaz dne 12. 5. 2010, č. j. 0 Nt 757/2010 - 3, v němž rekapituloval důvody podané žádosti a dále uvedl, že „z uskutečněného telekomunikačního provozu lze zjistit informace vedoucí k odhalení totožnosti organizátora, popř. dalších zúčastněných osob a zjištění dalších skutečností potřebných pro objasnění trestné činnosti, popř. získat informace významné pro další postup trestního řízení. Soudce Okresního soudu v Děčíně proto návrhu Policie ČR na získání těchto informací ve smyslu § 88a odst. 1 tr. řádu vyhověl a rozhodl tak, jak je shora ve výroku tohoto příkazu uvedeno.“

Dne 14. 5. 2010 převzal pracovník policie příkaz i vyšetřovací spis.

Podle zprávy Okresního státního zastupitelství v Děčíně ze dne 23. 2. 2012, č. j. 2 ZN 6002/2012-9, založené ve spise 13 Kss 16/2011, ke sp. zn. 0 Nt 757/2010 byl zjištěn spis PČR SCPP UL sp. zn. CPUL-54/TČ-2010, jehož originál je t. č. na Okresním soudu v České Lípě, a k němu byl veden spis Okresního státního zastupitelství v Děčíně sp. zn. 2 ZN 1184/2010. Tento posléze uvedený spis kárnému soudu uvedený orgán zapůjčil a v něm je založen Záznam o zahájení úkonů tr. řízení ze dne 19. 2. 2010, č. j. CPUL-54-1/TČ-2010-044040, podepsaný nprap. D. B., vrchním inspektorem, a npor. Bc. O. B., komisařem. Ze Záznamu o zahájení úkonů trestního řízení ze dne 19. 2. 2010 vyplývá, že podle § 158 odst. 3 tr. řádu byly dne 19. 2. 2010 na základě vlastního šetření zahájeny úkony trestního řízení ve věci Z. B., narozené X, pro čin „Napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky“ dle § 341 odst. 1 tr. z.

V průběhu řízení ve věci 13 Kss 16/2011 vedené proti jinému soudci Okresního soudu v Děčíně vyplynulo, že v jednom případě bylo zahájeno trestní řízení proti pracovníkovi policie z důvodu zneužití informací získaných z příkazu vydaného Okresním soudem v Děčíně podle § 88a odst. 1 tr. řádu a je vedeno u Okresního soudu v České Lípě. Kárný soud si proto vyžádal uvedený spis od Okresního soudu v České Lípě a ze zprávy tohoto soudu ze dne 26. 3. 2012 zjistil, že je u něj veden spis proti obžalovaným nprap. M. H. a M. K. pod sp. zn. 2 T 115/2011, který v současné době nelze zapůjčit, protože v něm byl vynesena dne 21. 2. 2012 rozsudek, proti němuž podali odvolání všechny procesní strany a věc bude řešit odvolací soud. Okresní soud v Děčíně kárnému soudu zaslal protokol o hlavním líčení ve věci 2 T 115/2011 ze dne 21. 2. 2012, z něhož vyplývá, že obžalovaní byli uznáni vinnými, že dne 11. května 2010, nprap. M. H., jako zpracovatel spisu č. j. CPUL-54/TČ-2010-044040, v rozporu s ust. §88a odst. 1 tr. řádu i v rozporu se služebním slibem a § 80 zákona č. 273/2008 Sb., pro podnikatelské potřeby soukromého detektiva M. K., nar. X a na jeho žádost mu obstaral výpis údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu podle § 88a odst. 1 tr. řádu na telefonní číslo X, majitelky a uživatelsky K. s., nar. X, a to tak, že na Okresní soud v Děčíně podal žádost o výpis telekomunikačního provozu, SMS zpráv, zajištění buněk a IMEI podle § 88a odst. 1 tr. řádu, a to přesto, že zjištění uvedeného telekomunikačního provozu nebylo zapotřebí k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení, přičemž výpis telekomunikačního provozu obsahoval mj. telefonní čísla, kdy z veřejně přístupných zdrojů bylo možno zjistit uživatele těchto telefonních čísel, přičemž tato informace ohrozila rodinný život K. S., nar. X, neboť obžalovaný M. K. tento výpis prostřednictvím další osoby poskytl jejímu manželovi L. S., tedy obžalovaný nprap. M. H. jako úřední osoba v úmyslu opatřit jinému neoprávněný prospěch vykonával svou pravomoc způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu, čímž spáchal přečin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, a obžalovaný M. K. vzbudil v jiném rozhodnutí, aby jako úřední osoba opatřila jinému neoprávněný prospěch výkonem své pravomoci způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu, čímž spáchal přečin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku spáchaného ve formě návodu podle § 24 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, přičemž oběma obžalovaným byly uloženy tresty. Citovaný rozsudek nenabyl právní moci, jak výše již uvedeno.

Kárně obviněný soudce se k obvinění vyjádřil ještě v průběhu ústního jednání tak, že ve vytýkaných věcech postupoval podle trestního řádu - § 88a, žádné své zákonné povinnosti nezanedbal a pokud v odůvodnění příkazu uvedl, že telefonní čísla uvedena v žádosti policejního orgánu byla vyhodnocena jako zájmová, pak tato skutečnost vyplývala z předloženého vyšetřovacího spisu. Poukázal také na množství těchto věcí, když podle něho se odvíjel přístup k odůvodnění, bylo stručné.

Z přehledu nápadu a vyřízených věcí kárně obviněným soudcem za roky 2008 až 2011 poskytnutého Okresním soudem v Děčíně a založeného ve spisu 13 Kss 16/2011 Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v roce 2008 mu celkem napadlo 299 věcí, 312 osob a vyřídil 343 věci, 358 osob, z toho 9 příkazů, v roce 2009 mu celkem napadlo 328 věcí, 350 osob a vyřídil 314 věcí, 337 osob, z toho 9 příkazů v roce 2010 mu celkem napadlo 354 věcí, 395 osob a vyřídil 348 věcí, 382 osob, z toho 11 příkazů, v roce 2011 mu celkem napadlo 457 věcí, 520 osob a vyřídil 368 věcí, 403 osob, z toho 8 příkazů. Z celkového počtu podaných žádostí podle § 88a tr. řádu nevyhověl v roce 2009 ve 2 případech, v roce 2010 ve 2 případech a v roce 2011 ve 4 případech. Celkem bylo Okresním soudem v Děčíně vydáno příkazů dle § 88a tr.ř. v roce 2008 - 79, v roce 2009 - 84, v roce 2010 - 97 a v roce 2011 - 52.

Ze zápisu o prověrce spisů Okresního soudu v Děčíně ze dne 20. 6. 2011 provedené místopředsedkyní Krajského soudu v Ústí nad Labem JUDr. D. Š. kárný soud zjistil, že prověrka byla provedena na základě informací ze sdělovacích prostředků ohledně povolování údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu uvedeným okresním soudem na žádost cizinecké policie, přičemž k prověrce bylo předloženo celkem 18 těchto spisů, které vyřizovali všichni soudci trestního úseku příslušného okresního soudu. Na jejich postupu zpracovatelka prověrky neshledala žádné závady. Soudci měli k dispozici vždy příslušný spis, který byl k věci veden, protože však ten soud vrací zpět, nebyl již k dispozici ani zpracovatelce prověrky.

Z vyjádření soudcovské rady Okresního soudu v Děčíně ze dne 6. 3. 2012 ke kárným návrhům podaným ministrem spravedlnosti proti soudcům trestního úseku uvedeného soudu, že podání těchto návrhů bylo pro všechny soudce tohoto soudu překvapivé a vyvolalo jejich jednoznačný nesouhlas. Zároveň postup ministra spravedlnosti vedl k vytvoření napjaté atmosféry na pracovišti, neboť soudci se obávají o svou nezávislost při své rozhodovací praxi. Návrhy ministra spravedlnosti odůvodnil postupem soudců při vyhotovování příkazů k zjištění údajů o telekomunikačním provozu podle § 88a tr. ř., když v absenci odůvodnění v těchto příkazech spatřuje ministr spravedlnosti kárné provinění. Pokud by byl postup ministra spravedlnosti shledán důvodným, potom by bylo možno kárně stíhat kteréhokoliv soudce v případě, že vydal nepřezkoumatelné rozhodnutí. Takový závěr však náleží soudu odvolacímu. I v civilním řízení dochází k vydání řady rozhodnutí, kterými jsou rušena pro nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudů prvního stupně. Jsou potom všichni soudci vydávající napadená rozhodnutí kárně odpovědní? Pokud nikoliv, kde končí hranice této odpovědnosti? Jakou jistotu mají soudci soudů prvního stupně, že nebudou postihováni za svou rozhodovací činnost? Nelze ani odhlédnout od neustálých změn právního řádu a výkladu právních norem. Podle názoru soudcovské rady Okresního soudu v Děčíně by mohlo být kárným proviněním jen pokud by došlo k vyloženému excesu v rozhodovací praxi soudce (kárné rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 1 Skno 13/2008). Tato situace však nenastala a proto by soudcovská rada uvítala zprošťující verdikty kárného senátu v těchto věcech.

Podle § 88a odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení (trestní řád), je-li k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení třeba zjistit údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu, které jsou předmětem telekomunikačního tajemství anebo na něž se vztahuje ochrana osobních a zprostředkovaných dat, nařídí předseda senátu a v přípravném řízení soudce, aby je právníké nebo fyzické osoby, které vykonávají telekomunikační činnost, sdělily jemu a v přípravném řízení buď státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu. Příkaz k zjištění údajů o telekomunikačním provozu musí být vydán písemně a odůvodněn.

Napadené ustanovení zakládá orgánům činným v trestním řízení oprávnění, aby za účelem objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení získaly od provozovatelů služeb elektronických komunikací údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu, které jsou jinak předmětem telekomunikačního tajemství anebo se na ně vztahuje ochrana osobních a zprostředkovaných dat. Přístup orgánů veřejné moci k těmto údajům bez souhlasu uživatelů těchto služeb se bezprostředně dotýká jejich práva na informační sebeurčení, neboť je v tomto rozsahu zbavuje možnosti, aby sami rozhodli, zda tyto informace zpřístupní jiným osobám.

Jestliže ústavní pořádek připouští průlom do ochrany soukromí každého člověka ve smyslu čl. 13 Listiny základních práv a svobod, děje se tak pouze a výlučně v zájmu ochrany demokratické společnosti, případně v zájmu ústavně zaručených základních práv a svobod jiných; k tomu, aby nebyly překročeny meze nezbytnosti, musí existovat systém adekvátních a dostatečných záruk, skládající se z odpovídajících právních předpisů a účinné kontroly jejich dodržování

Tyto záruky představuje především soudní kontrola, tedy nezbytnost soudního příkazu k zásahu do práva podle čl. 13 Listiny základních práv a svobod v oblasti telekomunikací podle § 88a trestního řádu. Soudní kontrola přitom musí být důsledná a efektivní, zejména s ohledem na povahu daného řízení, které nepředpokládá účast protistrany před rozhodnutím soudu, proti vydanému příkazu nepřipouští ani opravné prostředky.

Obsahem příkazu podle § 88a odst. 1 trestního řádu musí být mimo obecných náležitostí uložení sdělení konkrétních údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu s odkazem na konkrétní ustanovení speciálního zákona, údaj o sledovaném období, údaj o majiteli či uživateli příslušné telefonní či jiné stanice, účel zjišťování údajů, a to zejména ve formě údajů o trestném činu, pro který se trestní řízení vede, údaj o konkrétním oprávněném orgánu činném v trestním řízení, a údaj o způsobu sdělení požadovaných údajů soudu nebo v přípravném řízení státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu (Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. I. díl. 6., doplněné a přepracované vydání: C. H. BECK, 2008. str. 745 a násl., bod 9).

Ústavní soud dospěl v nálezu ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. II. ÚS 789/06 (bod 19. jeho odůvodnění) k závěru, že „ účel zjišťování údajů podle § 88a odst. 1 trestního řádu je nutno zkoumat s ohledem na to, zda se stal skutek, v němž je spatřován trestný čin, zda tento skutek spáchal obviněný, případně z jakých pohnutek, a to jako na podstatné okolnosti mající vliv na posouzení nebezpečnosti činu. Tato kritéria totiž předpokládají, že je dána legitimita zásahu do práva na respektování soukromého života, namísto aby se posuzovala přítomnost kritérií opodstatňujících tento zásah. Vždy je tedy nutné účel zjišťování údajů podle § 88a odst. 1 trestního řádu posuzovat s ohledem na to, zda se jedná o nezbytný zásah v legitimním veřejném zájmu, a zda se jedná o zásah přiměřený sledovanému cíli [srov. čl. 8 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“)].

Vzhledem k popisu skutku, který obsahuje kárný návrh, tedy popisu skutku, pro který se navrhuje zahájení kárného řízení, bylo třeba, aby kárný soud zkoumal, zda se vytykánoho

skutku – pochybení kárně obviněný soudce dopustil a v kladném případě, zda vytýkaný skutek - pochybení je kárným proviněním ve smyslu § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.

Kárný návrhovatel vytýká kárně obviněnému soudci v podstatě tři pochybení. Jednak, že rozhodl ve dvou vytýkaných věcech na podkladě nedostatečně a nevěrohodně odůvodněných a podložených žádostí policejního orgánu, tedy aniž by z předložených žádostí mohl mít za prokázané, že policejním orgánem uvedené telefonní stanice jsou ve vztahu k prověřované trestné činnosti a trestnímu řízení vedenému pod výše uvedenými spisovými značkami stanicemi zájmovými ve smyslu následného zdokumentování a zjištění dalších skutečností potřebných pro objasnění trestné činnosti, jednak, že svá rozhodnutí – vydané příkazy pouze formálně odůvodnil, a konečně, že tímto svým postupem umožnil policejnímu orgánu dlouhodobé a systematické zneužívání neoprávněně získaných informací.

Ve věcech vytýkaných v návrhu byly žádosti o vydání příkazu podle § 88a odst. 1 trestního řádu podány v řízení k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících, že byly spáchány trestné činy, tedy v řízení podle § 158 odst. 3 trestního řádu. Z písemného vyjádření a z ústního vyjádření při ústním jednání kárně obviněného soudce má kárný soud prokázáno, že měl pro své rozhodnutí k dispozici jednak žádost příslušného policejního orgánu a jednak vyšetřovací spis policejního orgánu, a z vyšetřovacího spisu ověřoval podanou žádost v tom směru, zda vychází z podstaty předloženého spisu. I z obsahu jiných důkazů, např. z obsahu předložených vytýkaných spisů kárným návrhem i z obsahu prověrky rozhodování soudců Okresního soudu v Děčíně podle § 88a tr. ř. provedené místopředsedkyní Krajského soudu v Ústí nad Labem, má kárný soud prokázáno, že v uvedených dvou vytýkaných spisech (jakož i ve všech jiných jí prověřovaných) měl kárně obviněný soudce k dispozici vyšetřovací spis. Vzhledem k tomu, že kárný soud vyžádal od Okresního státního zastupitelství v Děčíně zprávu a spisy tohoto zastupitelství, respektive i policejního orgánu, které souvisejí se dvěma vytýkanými spisy kárně obviněného soudce a uvedený orgán žádosti kárného soudu vyhověl podle možností, které měl (a které jsou popsány výše) mohl kárný soud zjistit a zjistil, že v uvedených věcech byl o zahájení úkonů trestního řízení k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin a kým, sepsán záznam, který podepsal nejen zpracovatel, ale i jeho nadřízený, a v záznamu byly uvedeny skutečnosti, pro které bylo řízení zahájeno i způsob, jakým se o nich policejní orgán dozvěděl. Ve všech vytýkaných věcech podala žádost dle § 88a tr. ř. Policie ČR Oblastní ředitelství služby cizinecké policie a z trestných činů v nich uvedených se měli dopustit cizinci, nebo i občané ČR avšak v souvislosti s cizinci. Žádostem ve dvou vytýkaných spisech kárně obviněný soudce vyhověl a svá rozhodnutí odůvodnil způsobem uvedeným výše. O tom, že zvažoval skutečnosti rozhodné pro vydání příkazu, tedy zda se jedná o nezbytný zásah v legitimním veřejném zájmu, a zda se jedná o zásah přiměřený sledovanému cíli, svědčí i to, že podaným žádostem nevyhověl ve všech případech, např. v roce 2009 ve dvou případech a v roce 2010 rovněž ve dvou případech podaným žádostem nevyhověl.

V řízení o kárném návrhu nebylo prokázáno, že by kárně obviněný soudce ve vytýkaných věcech rozhodl – vydal příkaz podle § 88 a odst. 1 tr. ř. bez jakýchkoliv podkladů, že by se vůbec nezabýval účelem zjišťování údajů podle § 88a tr. ř., a opodstatněností vedení – zahájení úkonů trestního řízení v té které konkrétní věci. Svá rozhodnutí – příkazy odůvodnil, i když v odůvodnění neuvedl všechny skutečnosti ze kterých vycházel a které hodnotil. V řízení nebylo návrhovatelem konkrétně tvrzeno, že v důsledku vydání příkazů ve dvou kárných návrhových vytýkaných spisech došlo policisty (policistou) k zneužití údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu, a že by tedy jejich vydáním kárně obviněný soudce umožnil policejnímu orgánu dlouhodobé a systematické zneužívání neoprávněně získaných informací. Kárný senát v průběhu řízení zjistil, že se tak mělo stát v jedné z vytýkaných věcí, přesně ve věci

0 Nt 757/2010, o čemž nasvědčuje nepravomocný rozsudek Okresního soudu v České Lípě ve věci 2 T 115/2011 ze dne 21. 2. 2012. I když v této věci byl zřejmě soudcem vydaný příkaz policistou zneužit, tedy nastal škodlivý účinek spočívající v tom, že policista pro podnikatelské potřeby soukromého detektiva a na jeho žádost mu obstaral výpis údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu podle § 88a odst. 1 tr. řádu na telefonní číslo X, majitelky a uživatelsky tohoto telefonního čísla, přestože zjištění uvedeného telekomunikačního provozu nebylo zapotřebí k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení, nelze tuto skutečnost přičítat k tíži kárně obviněného soudce a spatřovat v ní kárné provinění ve smyslu § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích.

Podle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, kárným proviněním soudce je zaviněné porušení povinností soudce, jakož i zaviněné chování nebo jednání, jímž soudce narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů.

Podle § 80 zákona č. 6/2002 Sb., odst. 1 soudce a přísedící je povinen vykonávat svědomitě svou funkci a při výkonu funkce a v občanském životě se zdržet všeho, co by mohlo narušit důstojnost soudcovské funkce nebo ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů, odst. 3 písm. b) soudce je povinen vykonávat svou funkci v souladu se zájmem na řádném výkonu soudnictví. Při své rozhodovací činnosti soudce zejména dbá o to, aby jeho rozhodnutí bylo srozumitelně a pečlivě odůvodněno.

Podle názoru kárného soudu kárným proviněním ve smyslu výše citovaného ustanovení § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., např. není nedostatečně zjištěný skutkový stav, nesprávné vyhodnocení skutkového stavu, nesprávné nebo neúplné odůvodnění rozhodnutí. Zákonodárce předpokládá, že v průběhu soudních řízení může dojít k pochybení a pro takový případ upravuje možnosti nápravy. Taková pochybení lze řešit většinou procesními prostředky. Pokud by se však soudce takovými pochybeními dopustil naprostého excesu při výkonu svých povinností soudce vyplývajících z právních předpisů, mohl by i takovými pochybeními naplnit skutkovou podstatu kárného provinění podle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.

Při rozhodování podle § 88a odst. 1 tr. ř. (ustanovení § 88a tr. ř. bylo zrušeno uplynutím dne 30. 9. 2012 nálezem pléna Ústavního soudu ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 24/11) si musí být soudce vědom, že je garantem toho, aby nebyly překročeny meze nezbytnosti zásahu do soukromí osob, které o takovém zásahu nevědí a nemohou se tak proti němu bránit. Musí si být vědom toho, že se jedná o výjimečný prostředek, což je vyjádřeno i tím, že k zásahu do práva podle čl. 13 Listiny základních práv a svobod je nezbytný soudní příkaz.

V případě vydání příkazu podle § 88a odst. 1 tr. ř. má kárný soud za to, že kárného provinění ve smyslu výše citovaného § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., by se mohl soudce dopustit, pokud by vydal příkaz, tedy vyhověl žádosti, za absolutní absence jakýchkoliv podkladů, tedy dopustil by se naprostého excesu při výkonu svých povinností soudce. V takovém případě by se nejednalo o zásah do jeho soudcovského uvážení, protože soudce by si pro toto uvážení vůbec nevytvořil prostor. O takový případ však v kárném návrhem vytýkaných spisech nešlo a to ani ve věci 0 Nt 757/2010.

Kárný soud hodnotil všechny provedené důkazy a po jejich zhodnocení kárně obviněného soudce kárného obvinění zprostil.

P o u č e n í : Proti rozhodnutí v kárném řízení **n e n í** odvolání přípustné.

V Brně dne 11. dubna 2012

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně kárného senátu